

MISIE

2
2016

BOLÍVIA

MISIONÁR

PÁD NOVOKŇAZA

BLOQUEO

MOJŽIŠ

KAPUSTNICA

POCO A POCO

MEMORIÁL

JOZEFA KRIŠANDU

PÁN BOH

ODPLAŤ!

MISIJNÝ

OTČE NÁŠ

IĎTE DO CELÉHO SVETA A UČTE VŠETKY NÁRODY A KRSTITE ICH...

Pred sviatkami Veľkej noci k Vám mieri nové číslo časopisu. Myslím, že medzi riadkami odráža skutočnosť východu z Egypta a prechodu púšťou do zaslúbenej zeme. Pôst bol pre mňa bohatý na spoznávanie samého seba v rozličných situáciách.

Ak by som doslovne preložil zo španielčiny záverečnú časť modlitby „Otče náš“, znela by takto: „Nenechaj nás padnúť do pokušenia...“ Páči sa mi, ako nádherne vystihuje našu ľudskú slabosť a zároveň dôveru Otcovi. Vždy ma ťahá hľadať pomoc u Pána. Zimomriavky mi idú po chrbte pri Ježišových slovách: „Bože môj, prečo si ma opustil“.

Prajem Vám i sebe, aby sme mali istotu Božej lásky. Aby sme si uvedomovali každý deň života, že nič nie je stratené, kým žijeme. Boh nás dokáže vzkriesiť z našich hrobov. Len sa mu oddajme.

Ján Piatak, misionár

MISIONÁR

Usmiaty muž na titulnej strane je misionár z Kórey, duchovný otec Jose Suk z farnosti San Antonio de Lomerio. Na kňazskom stretnutí sme sa začali prirodzene rozprávať o radoostiach a strastiach misionárov. Súhlasil so zverejnením časti nášho rozhovoru.

José, ako to bolo s Tvojím povolaním na misie v Bolívii?

Pravdupovediac som nikdy počas prípravy na kňazstvo, ani potom nepociťoval túžbu ísť na misie. Po dvoch rokoch kňazskej služby doma v Kórei, ma oslovil otec biskup. Hľadal kňaza ochotného ísť do Bolívie. Vraj je tam oveľa menej kňazov. Požiadal som ho o týždeň na rozmyslenie a potom som povedal „áno“.

Aké boli začiatky?

Prvých päť rokov som pracoval vo veľkom meste Santa Cruz. Vstúpil som do rozbehnutej

práce kňazov. Je zvykom, že pracujeme traja. Najmladší sa učí od starších a skúsenejších a neskôr vychováva on mladších. Neskôr som pracoval podobne v San Antonio de Lomerio, v Čikítánii, ku ktorému patrí skoro tridsať komunit.

Aj keď si mal bratov kňazov z Kórey, čo bolo pre Teba ťažké?

Po deväť a pol roku misií v Bolívii môžem povedať, že naozaj som si zvykol až po piatich rokoch. Postupne som sa učil jazyk. Ťažké bolo pre mňa prijať ich kultúru, ktorá je

úplne odlišná od mojej. Mal som napríklad veľký problém prijať to, že ľudia chodili aj pol hodiny neskôr na svätú omšu. Hneval som sa, ale pýtal si aj radu.

Jeden kňaz raz odišiel bez slúženia svätej omše, keď ľudia neprišli na čas. Odkázal im, že príde až o tri mesiace, nech sú všetci načas v kostole. O tri mesiace boli všetci na čas nastúpení, ale postupne sa to vrátilo do starých koľají. Niektoré moje hnevy boli opodstatnené, iné nie.

Raz som zašiel po svätej omši slušne dohovoriť staršej pani, ktorá s vnučkou pravidelne meškala asi dvadsať minút. Prisľúbila, že sa posnaží prísť na čas, ale dodala, že vnučka býva po ceste hladná a nevládze. Opýtal som sa: „Koľko vám trvá cesta do kostola?“ Odpovedala: „Viac ako dve hodiny pralesom“.

Zahanbil som sa. Uvedomil som si, že ja som tam prišiel v aute s klimatizáciou za pól hodiny. Ona na pešo v horúčave cez prales, s vnučkou za ruku, cez dve hodiny tam a potom späť. Povedal som si, že už nikdy nebudem kritizovať tých, ktorí prídu v komunitách v pralesi na omšu neskoro. Iné je to v meste. Tam zazvoním a do desiatich minút je kaplnka plná.

Čo Ti ešte pomohlo pochopiť a prijať ich?

Pohľad na ich minulosť. Uvedomil som si, že dlhý čas žili ako otroci (O tom som písal

v minulom čísle časopisu). Nepociťovali zodpovednosť. Museli iba niečo spraviť. Preto aj dnes všetko prisľúbia, ale nepociťujú osobnú zodpovednosť splniť to. Prečo by sa mali snažiť? Vo svojich myšliach sú stále otroci.

Ďalšou vecou je to, že žijú v pralesi. Nemusia ťažko pracovať. Vždy sa nájde niečo, čo stačí odtrhnúť a zjesť bez práce.

Čo konkrétne by si teraz po skúsenostiach robil inak, ako na začiatku?

Do Bolívie som prišiel mladý a cítil sa veľmi silný. Pravidelne každý mesiac som navštevoval desiatky komunít a slúžil v nich svätú omšu. Až po čase som si uvedomil, že nemôžem ísť takým tempom. Je to tak, akoby som si zle rozložil sily na maratón.

V súčasnosti sa komunity navštevujú raz za mesiac, ale sme na to traja. Je dobré, ak ide na misie človek mladší, plný sily a nadšenia, ale treba so silami šetriť.

Tvoj čas v Bolívii sa kráti, ako sa pozeráš na svoj návrat domov?

Určite bude pre mňa ťažké opäť si zvykať, tentokrát na

Kóreu (smiech). Chcem hovoriť kňazom o mojej skúsenosti a povzbudiť ich k službe v misiách. Aby neostávali len doma a nevytvárali si okolo seba pohodlné zázemie.

Nech sa neboja zriecť mnohých vecí, ktoré tu určite nebudú mať. Je zaujímavé, že moja malá diecéza vysielala viac misionárov, ako susedná väčšia. Možno aj vďaka tomu pribúdajú kňazské povolania.

Čo by si chcel odkázať čitateľom časopisu o misiách na Slovensku?

Aby boli misionármi, lebo nás k tomu povoláva sám Ježiš. Myslím, že netreba viac vysvetlenia.

Ďakujeme za rozhovor, prajeme veľa síl v posledných kilometroch "maratónu" a šťastnú cestu domov.

PÁD NOVOKŇAZA

Pri varení zvyknem veľa premýšľať. Nielen čo hodím do hrnca, ale aj nad životom. Na inšpiráciu som si nedávno pustil katolícke Rádio Betánia. Zaujali ma slová predstaveného kňazského seminára: „Snažili sme sa byť dobrými duchovnými otcami seminaristom a učili sme ich, ako žiť v kňazstve. Nepoznám žiadne dieťa, ktoré by nezakoplo a nepadlo, keď sa učí chodiť. No my sme im veľmi málo hovorili o tom, ako vstať z pádov a ísť ďalej.“

Zaujalo ma verejné vyznanie, ktoré určite vychádzalo z konkrétnych situácií kňazských pádov v Bolívii. Ozaj, aká je správna formácia? Otázka nie je len: „Čo robiť, aby som nepadol?“, ale aj „Čo robiť, ak padnem“ a „Ako vstať?“.

Určite, nezastupiteľné miesto zohráva sviatosť zmierenia, no ako správne vychovávať? Osoba, ktorá nechcela verejne pranierovať kňazov, zvykla povedať: „Veď aj kňaz je len človek“. Áno, každý právom očakáva, že bude vzorom. Veď to učí druhých. Povzbudzuje ľudí v ich životných krízach, dáva prednášky, radí manželom i mladým. Ak je však chápaný len ako sudca, ktorý sedí v spovednici a čaká na hriešnikov, aby ich napomenul, určite jeho pád prinesie škodoradosť mnohým.

Boh Otec vychovával svoj ľud Izrael a učil ich vstať zakaždým, čo padli. Vedel, že sú slabí a potrebujú jeho pomoc. Vždy im dal na výber: „Chcete ísť za mnou, alebo slúžiť iným bohom – sedieť v blate?“ Niekedy sa pozbierali skôr, niekedy neskôr a niekedy až príliš neskoro.

Môžeme ho len obdivovať a ďakovať za trpezlivosť. Podobne to bolo pri Ježišovej formácii apoštolov. Mali ten najlepší kňazský seminár, a predsa sa nenaučili nepadnúť.

Peter sa ako novokňaz vystatoval. Možno by pokračoval

ešte dlhšie a vyrozprával všetko, čo pre Ježiša chce v živote urobiť, keby ho neschladiť. Nestačilo. Zakrátko novokňaz padol, a nie raz. Trikrát za noc!

Môžeme povedať, že to bol pád biskupa. Určite, pochvalu si nezasluhuje, ale ani odsúdenie mu nepomôže. Mal to zabaliť? Odísť? Vydať sa inou cestou? Zčať podnikat v niečom inom? Skončiť so životom ako Judáš?

Mal dost času na premýšľanie. Určite ho trápilo, že sa Ježiš po zmŕtvychvstaní zjavil už viacerým, no jemu nie. Mal dost

času na to, aby sa rozhodol, čo chce. Šanca prišla.

Nebolo to na verejnosti, v ruchu hlasnej ulice. Bolo to znova po rybolove, ako kedysi. Peter už nezaváhal: „Pane, ty vieš všetko, ty dobre vieš, že ťa mám rád“ (Jn 21,17). Je úžasné, čo spôsobuje Petrova kajúcnosť v Ježišových očiach. Nielenže mu podáva ruku, ale ho aj dvíha vyššie: „Pas moje ovce“.

Prečo až teraz? Osvedčil sa? Veď predtým padol! Sláva starého chrámu je menšia, ako toho nového. Sláva starého Petra,

v ktorom prebývalo veľa ľudskej sily, je jednoznačne krehkejšia, ako sláva nového Petra. Nové víno na svadbe v Káne bolo lepšie, ako to, ktoré sa ponúkalo predtým.

Ak sa dokážeme v živote chytiť Božej ruky, ktorá nám dáva aj po kľukatých chodníčkoch šancu, zažijeme novú etapu nášho života. Dalo by sa povedať viac Božiu, ako našu.

V Bolívii odišlo viacero kňazov zo služby a dodnes nenašli cestu späť. Možno naozaj počuli veľa slov o tom, ako je krásne a vznešené slúžiť, ale málo o tom, ako vstať a ísť ďalej po páde. Ako sa snažiť nielen odčiniť všetko zlé, ako Peter, ale vstúpiť aj do novej etapy svojho života a prevziať väčšiu zodpovednosť, ako on.

Spomeňme si na temnú minulosť svätého Augustína, ale viac na milosrdenstvo, ktoré prežil a povedal: „Neskoro som Ťa začal milovať. Krása tak dávna a taká nová, neskoro som ťa začal milovať!“

Je veľa rodičov, ktorí túžia po úspešných deťoch. Určite úspešnejších ako oni. Najlepšie by bolo, keby urobili všetky životné skúšky na jednotku. Zvlášť tie, v ktorých oni sami zlyhali. No takto to nejde. Aj oni sú len slabí ľudia. Aj oni padajú. Dôležité je, aby sme ostali pri nich aj potom a pomohli im vstať.

CONCEPCION
DICE **N** ♥

BLOQUEO

VEČER NETIEKLA VODA,
NEBOL TELEFÓNNY SIGNÁL,
NEVYSIELALO MIESTNE
RÁDIO A NAKONIEC
NEBOLO ANI SVETLA,
VYPLI ELEKTRINU.
RÁNO TO POKRAČOVALO.
NEBOL BENZÍN, ANI NAFTA.

6

Vybral som sa autom do stolárskej dielne po hotovú policu. Cestou späť vidím, že ulice sú nápadne prázdne a všetky obchody pozatvárané. Kde tu malé hlúčky ľudí postávali a zanietene sa o čomsi rozprávali. Iní opatrne vykukovali z domov. Na hlavnej ulici bola barikáda - „bloqueo“. Nik nemohol do mesta vojsť, ani z neho vyjsť.

Rýchlo som zastavil na vedľajšej uličke, čo najbližšie k miestu, kde bývam. Urobil som dobre. Z ulice by som už nevyšiel. S krikom sa rútila skupina štrajkujúcich a zatarasovali úplne všetky cesty, aby sa nik nemohol pohybovať ani po meste. Používali staré pneumatiky a konáre stromov.

Akurát som chcel ísť kúpiť chlieb a mlieko, no kde ho teraz zoženiem? S nádejou sa z

dialky zdravím pekáre, stojacej pred zatvoreným obchodom, a pýtam sa: „Prečo je *bloqueo*?“ Vraj sa má súdna moc a s ňou úrady, ktoré tu boli presunúť do San Julián, mesta vzdialeného viac ako dve hodiny cesty. Ľudia by pre vybavovanie dosiaľ dostupných vecí museli zakaždým cestovať inde. Nariadenie z Cochabamby.

Nedáľeko bol veľký nápis, ktorý upútal pozornosť aj po

referende „Conce dice NO“: Mesto Concepción vraví: Nie! (prezidentovi).

Možno prišlo nariadenie ešte z vyšších miest, pomyslel som si. Neskôr som sa dozvedel, že v San Julián povedali prezidentovi „Sí“ (áno). Štrajkujúci pod hrozbou zakázali obchodníkom otvoriť obchody a komukoľvek predávať. Mesto preto

vyzeralo, ako jedna veľká zatvorená garáž.

Napriek tomu sa pýtam: „Máte chlieb?“ „Áno“, odpovedá, „len nemôžeme predávať“. Hľadíme na seba, potom sa starostlivo poobzerala po okolí a vraví: „Vojdite!“ Myslím si, ako mám vojsť? Ved' padacie dvere sú otvorené zospodu len trochu, tak pre psa. Nepovyťahla ich ani kúsok. Prirodzene! Riskovala a nechcela upútať pozornosť otvorením obchodu. Priam som sa podplazil. Vo vnútri bola iná predavačka. Kúpil som chlieb a mlieko a už som sa plazil späť. Pekárka sa z chuti zasmiala, keď som sa pri skorom narovnávaní odrel o plechové dvere. No čo, hlavne že mám to základné.

Na ulici sa práve strhol krik, ľudia bežali pozeráť, čo sa deje. Jeden prepravca mikrobusu sa pokúsil prejsť cez barikády a odísť s cestujúcimi ďalej. Skrížili mu cestu a chýbalo málo, aby nedostal bitku. Všetci museli vyjsť z auta. Poriadny krik dostal aj taxikár na motorke, ktorý prešiel okolo. Letela za ním nadávka, ktorá je tu klasifikovaná ako najtvrdšia. Znamená niečo ako „posielam ťa na smrť“, alebo „prajem ti, aby si zomrel“.

Snažil som sa urobiť zopár záberov, ale len od pása. Bol som dosť blízko a neoplatilo sa riskovať. Spomenul som si, ako ma nedávno pri „bloqueo“ pred fotením vystríhal aj poľský kňaz.

Vtedy sme prišli až k protestujúcim. Vystúpil z auta a pokúšal sa ich presvedčiť, aby nás pustili. Vyzeralo to sľubne. Spoznali, že je kňazom, niektorí boli jeho farníci. Začali sa pomaly dvíhať a dávať na bok kamene. V tom prišla jedna staršia pani a bolo po všetkom. Na to ešte dvaja chlapci vytiahli fľaše a začali ich rozbiť na ceste. Rýchlo sme vtedy odišli, boli sme na dostrel.

Bloqueo sa veľakrát nekončí vymožením práv, ale zásahom polície a nasadením vojakov. V minulom čísle časopisu som spomínal, že súdnicstvo je oblasť, ktorá v Bolívii funguje najslabšie. Škoda, že aj ten zvyšok chcú z Concepción vystáhať.

Právo a poriadok majú v našom živote veľký zmysel. Ak nie sú, robíme nezmysly. Ďakujem Bohu za jeho starosť o nás. Za jeho zákony, ktorých dodržiavaním sa stávame slobodnými.

MOJŽIŠ

Konečne prestalo pršať. Miništranti netrpezlivo čakali v aute na nedeľný výjazd do komunít v pralese. Bolo im jedno, kde pôjdeme. Hlavne, že je výlet a dobrodružstvo.

Často chcú sedieť na zadnej otvorenej časti a smiať sa z toho, ako im vietor fénuje nové účesy. S ostatnými sa modlíme ruženec alebo rozprávame o putovaní životom. Oni idú so mnou a ja môžem doprevádzať ich. Vypočutím, povzbudením, usmernením.

Čas strávený na jednom výjazde trvá priemerne päť hodín. Veľakrát sa ukáže, čo je v každom z nás, ako reagujeme v ťažkých situáciách a môžeme sa učiť napredovať. Viackrát som ďakoval, že sme sa neprevrátili,

neuviazli, nezapadli a došli domov, hoci aj s defektmi.

Slnko ešte nestihlo prehriať vzduch, a tak bolo len príjemných dvadsaťsedem stupňov. Do Palmarita som viezol aj jedného z domorodcov, ktorý sa vracal po dvoch týždňoch z práce. Asi v tretej štvrtine cesty som zastal.

Spred očí sa nám stratil most i cesta. Stojace močiare sa zmenili po výdatných dažďoch na mohutnú rieku, ktorá si razila cestu naprieč našou. „Čo teraz?“, pýtam sa muža, ako domáceho

a skúseného. Navrhol, že sa vyzuje a pôjde pozrieť, koľko voda presahuje ponad most. Potom mi ukáže kadiaľ ísť.

Mojím miništrantom a miništrantkám sa nápad zapáčil a hneď ho nasledovali. Len čo vošli do vody, začul som krik. „Had, vo vode je had!“ Pišťalo jedno dievča. Odvážny miništrant po ňom rýchlo hodil kameň a zamrmlal: „To je len malý, ideme ďalej.“

Bolo to podobne, ako v knihe proroka Ezechiela, kde sa hovorí o mužovi, ktorý prechádzal po vode stúpajúcej vyššie a vyššie. Keď im voda stúpila nad kolená, bolo mi jasné, že sa s autom na druhú stranu nedostanem. Ak by som aj trafil po moste, ľahko by ma mohol odnieť silný prúd vody. Naproti nám sa s motorkami pokúšali prebrodiť dvaja chlapi. Vzdali to v prvej pätine.

Čo teraz? Riskovať s autom sa neoplatí. Ísť do inej komunity? Vošiel som pešo do

vody a oslovil chlapcov. Vraveli že sa vrátia späť, na druhú stranu sa nedostanú. To mi padlo vhod. Poprosil som ich, aby aspoň mňa a domáceho vzali do komunity na svätú omšu. Súhlasili bez presviedčania.

S malou dušou som nechával v pralese odomknuté auto piatim deťom, aby sa v prípade silného slnka, dažďa, alebo iného nebezpečenstva mohli kde skryť. Vzal som si veci na omšu, asi po dvadsiatich piatich rokoch som sadol na motorku a šli sme do komunity.

Premýšľal som, čo dať chlapcom za ochotu. Peniaze v dedine v pralese, odrezanej od sveta vodou, veľkú cenu nemajú. Chlapci chceli radšej benzín. Sľúbil som im ho. V aute nosím vždy dve rezervné bandasky. Mal som tak zabezpečenú aj cestu späť.

Zvonom sme zvolávali udivených ľudí. Prvý prišiel líder. Podával mi ruku,

prekvapene si ma premeriaval a ospravedlňoval sa. „Prepáčte, my sme tu boli, ale povedali nám, že od včera voda stúpila viac a nedá sa prebrodiť. Pomodlili sme sa a rozpustil som ľudí so slovami, že náš duchovný otec by musel urobiť zázrak ako Mojžiš, keby chcel prísť.“ Zasmial som sa, že sa to podarilo aj bez zázraku.

Ľudia prichádzali na svätú omšu, hoci sa len pred chvíľou vrátili domov. Mnohí s vedrom vody na požehnanie. V závere svätej omše vystúpil líder a vyjadril úprimnú radosť, že sme mohli byť napriek ťažkým podmienkam spolu na svätej omši. Ja som im vyznal, že som ich nechcel opustiť a hľadal cestu, ako sa k nim dostať.

Po skončení nasledovala voľná debata, počas ktorej ma obyvatelia prosili, aby som od fotil celý zatopený úsek, urobil fotografie a zanesol ich na obecné zastupiteľstvo. Vraj

situácia je v období dažďov rovnaká každý rok. Nik sa nemôže dostať ani k lekárovi. Už dlho prosia o stavbu mostu, no stále nemajú nič konkrétne na papieri.

Prisľúbil som splniť túto jednoduchú prosbu. Zbalil som veci, vyzliekol si albu a pomaly sa zbieral na cestu. V poslednej chvíli sa ozvala jedna staršia pani s otázkou na telo: „Ako ste sa prebrodili cez vodu, veď máte suché nohavice?“ Oči všetkých sa upreli na mňa a čakali čo bude nasledovať. Musel som vyjsť s pravdou von. Odpovedal som s úsmevom: „Bez nohavíc“. Bola spokojná ona i všetci prítomní.

Cestou späť sme ešte dostali na motorke defekt, ale nakoniec som sa šťastne vrátil k spokojným a usmiatej miništrantom. Opäť mali kopec dobrodružstva. Nachytali si kraby a zobrali domov na polievku.

Síce sa nám neroztvorilo more ako Mojžišovi, no určite sme mohli zažiť, aké je nádherné, keď sa otvoria ľudské srdcia.

PÁR DNÍ PRED ODCHODOM DO BOLÍVIE SOM SI ČÍTAL ČLÁNKY O TOM, AKÉ JEDLÁ A NÁPOJE CHÝBAJÚ SLOVÁKOM ŽIJÚCIM V ZAHRANIČÍ. DNES UŽ MÔŽEM NAPÍSAŤ ČLÁNOK AJ JA. PO PRÍCHODE A PRVÝCH SKÚSENOSTIACH, KTORÉ BOLI OPÍSANÉ V SKORŠÍCH ČÍSLACH ČASOPISU PRESTALO DOBRODRUŽSTVO S OBJAVOVANÍM NOVÝCH JEDÁL A ZAČALA TÚŽBA VRÁTIŤ SA K SLOVENSKÝM CHUTIAM.

Pri výbere potravín som sa snažil veľakrát aspoň vôňou, či vzhľadom priblížiť k obľúbeným jedlám. Chuťové bunky sa však nedajú tak ľahko oklamať. Úľava prichádzala čiastočne pri návšteve poľských kňazov, ktorí s hrdosťou vyťahovali poľské klobásy, koreniny, či ich sáčkové polievky. Neveriacky som si prezeral balíky, ktoré im prišli po strastiplnej ceste z Poľska. Niektorí kňazi mali v meste Poliaka, ktorý si otvoril v Bolívii mäsiareň. Obsah ich chladničky vám nemusím podrobne opisovať.

Vrámci februárového sviatku svätého Cyrila a Metoda sme s verbistom Ondrejom

KAPUSTNICA

Peštom zorganizovali u mňa v Concepción stretnutie všetkých slovenských misionárov v Bolívii. Prišli dve tretiny Slovákov. Ondrej a ja. Sestra Sára z Misijnej kongregácie služobníc Ducha Svätého sa z Cochabamby nemohla dostaviť, práve bola na duchovných cvičeniach.

Urobili sme si riadny slovenský večer. Každý vyťahol svoje tajné tromfy zo Slovenska a začali sme variť spolu kapustnicu. Kyslú kapustu som ako podpultový tovar doniesol z obchodu vzdialeného tristo kilometrov. Klobásy som mal od Poliakov, koreniny, sušené slivky a huby z balíka, ktorý dorazil pre otca Pavla zo Slovenska až po jeho odchode z misii. Srdečne mu týmto ďakujem, že sme si na jeho obsahu mohli pochutnať. Keď sa po kuchyni začala šíriť vôňa kapustnice, cítili sme sa ako pred štedrou večerou.

Ondrej sa po troch rokoch chystá v máji na Slovensko. Prezradil, že doma mu počas dovolenky pripravia výber jedál zo sviatkov celého roka. Nakoľko má rodinu aj od Stropkova, jedálniček má bohatší o veľkonočné holúbky, či hrudku. Na stole bola mapa Tatier, rozprávali sme o miestach, kde chce určite zísť. Kapustnicu sme

si naložili viackrát, zvyšnú som zabalil Ondrejovi na cestu.

S odstupom času a kilometrov Slovensko vyznieva ako miesto, ktoré je určite nezameniteľným krajom. Som rád, že som stihol dosť pochodiť po Slovenských horách, stretnúť veľa dobrých, charakterných, pracovitých a veriacich ľudí. Nech je naša rozmanitosť v jedlách vždy prejavom veľkosti Slovenského srdca. Veď „lepšia je zelenina za pokrm a láska popritom, ako vykrmovaný vôl a pritom nenávisť“ (Prís 15, 17).

POCO A POCO

„POCO A POCO“ (POSTUPNE, PO TROŠKU) ZVYKNE SA HOVORIŤ VEĽAKRÁT V BOLÍVII. SPÁJA SA TO S PESTOVANÍM TRPEZLIVOSTI. POSTUPNE, PO TROŠKU SA AJ JA SNAŽÍM PRIVYKAŤ VERIACICH V ZÓNE 5 - MÁRIE POMOCNICE NA TO, ŽE JEDNÉHO DŇA BUDEME SAMOSTATNOU FARNOSŤOU.

V kaplnke je bohostánok so sviatosťou, bývajú pravidelne sväté omše, nauky a stretnutia. Na jednej strane spoznávam miestne zvyky, na druhej sa snažím odhaliť veriacim bohatstvo Cirkvi z ktorého ešte nečerpali.

Počas pôstneho obdobia bola novou záležitosťou modlitba krížovej cesty. Vo zvyku bolo pred Vianocami chodiť každý deň hľadať prístrešie. Nadviazal som na to a pozval veriacich, aby sa rovnako pridali. Spočiatku

boli nespeli, bolo ich menej, no postupne sa pridávali. Pravidelne každý piatok sme chodili s krížom a vyrobenými fakľami po uliciach mestečka. Začínal som s desiatimi, skončil so stodesiatimi. Ľudia sa postupne

pridávali. Taxikári odstavovali motorky na bok, snímali si čiapky z hlavy, obchodník vypol hlasnú hudbu, ľudia spievali pôstne piesne. Každý týždeň prichádzalo viac a viac ľudí. Striedali sa pri nesení kríža, i čítaní zastavení.

Postupne prichádzali na vyhlásenú spoveď aj bez toho, žeby za ňou nasledovala bezprostredne svätá omša. Vidieť, že po vysvetlení si viac a viac uvedomujú silu sviatosti pomazania chorých. Vysluhoval som ju v Zóne 5 i v komunitách v pralese. Pribúdajú volania ku chorým v domoch, nemocnici, či

umierajúcim. Postupne odkrývajú ďalší prameň života s Bohom. A to je dobre, tak to má byť.

Rezbár Salvatiera (muž v roztrhaných nohaviciach, o ktorom som už písal) usilovne pracuje na kríži a veľkej drevenej soche, ktorá bude znázorňovať Ježiša v hrobe. V kaplnke Márie Pomocnice budú prvýkrát slávené obrady Veľkej noci. Snažím sa aktívne zapojiť čo najviac veriacich, aby sme boli čím najbližšie a najosobnejšie s Ježišom. V piatok po obradoch sa v Bolívii zvyčajne koná procesia s rakvou a sochou, ktorá má pomôcť v meditácii nad Ježišovou smrťou. Je to náhrada návštevy Božieho hrobu, ktorú poznáme my na Slovensku na Bielu sobotu.

Určite sa nedá všetko naraz, ale to ani nie je potrebné. Veď „trochu kvasu prekvasí celé cesto“. (Gal 5, 9) Dôležité je, že nie sú zatvorení pre nové veci, ktoré tu boli no oni ich nemali možnosť spoznať.

FARSKÝ ÚRAD
V BYSTRANOCH
V SPOLUPRÁCI
S OBECNÝM
ÚRADOM
V OLCNAVE
ZORGANIZOVALI
8. ROČNÍK
MEMORIÁLU
JOZEFA KRIŠANDU.

Na Memoriáli býva aj tombola. Organizačný tím rozhodol, že tohtoročný výťažok venujeme na misijnú činnosť v Bolívii. Prečo? Otec misionár Ján Piatak, ktorý teraz pracuje v Bolívii, pôsobil po smrti Jozefa Krišandu ako kaplán v našej farnosti celé štyri roky. Takisto bol pri zrode Memoriálu a bol aj Jozefovým priateľom. Vieme, že na misiách sa zídne každý cent a použije sa na dobrú vec. Rozhodovanie teda nebolo veľmi ťažké.

Počas predaja lístkov na tombolu sa nás ľudia pýtali veľa otázok. Napríklad ako sa má otec Ján, aká je Bolívia, aké tam je počasie... Veľmi sa ma dotklo, ako ľudia prichádzali a neváhali kupovať tombolu. Sami vraveli, že im nešlo ani tak o ceny, ktoré boli v tombole, ale o to, že môžu a chcú podporiť misijnú činnosť. Bolívia je síce veľmi ďaleko od Slovenska, no my sme sa

MEMORIÁL JOZEFA KRIŠANDU

Kto bol Jozef Krišanda? Bol to kňaz, ktorý pôsobil ako farský administrátor vo farnosti Bystrany skoro desať rokov a v roku 2006 nás náhle a nečakane opustil. Svoju dušu odovzdal Pánovi v jedno sobotné popoludnie pri sánkovačke s deťmi. Bol to jedinečný človek.

Dva roky po jeho smrti vznikla myšlienka, aby sa na jeho počesť konali bežecké preteky, nakoľko bol Jozef aj aktívnym športovcom.

Preteky sa každoročne konajú v poslednú februárovú sobotu, pretože 18. februára zomrel a 23. februára oslavoval svoje narodeniny. Jozef bol jedinečný aj vo svojom vyjadrovaní. Raz povedal: „Dobří ľudia sú užitoční aj po smrti – ako vlna z ovečiek. Síla osobnosti, aj bez kultu osobnosti, presahuje hrob už svojím odkazom a posolstvom, ktoré vyjadrovala svojím životom a čomu verila“ (Amos Tatranský, Na plné ústa).

Foto: Peter Hvizdoš

modlitbou a myšlienkami spojili aj na takúto diaľku aj napriek tisícom kilometrov, ktoré nás od seba oddeľujú.

Foto: Peter Hvizdoš

Foto: Peter Hvizdoš

Otec Pavol Hucík, ktorý bol tiež v Bolívii ako misionár, pred žrebovaním tomboly poďakoval všetkým darcom, že boli ochotní kúpiť si tombolu a podporiť misie. Zakončil myšlienkou, ktorá sa ma veľmi dotkla. Jozef mal túžbu v srdci ísť na misie, no nestihol to. Sen sa mu v istom zmysle plní

teraz, keď z „jeho“ akcie výťažok z tomboly poputuje na misie.

Organizačný tím sa pri hodnotení Memoriálu určite zhodol, že všetko v živote má svoj význam.

Juliana Krokusová, Olcnavá

Vo svojom mene a v mene všetkých farníkov ďakujeme, že na nás myslíte v modlitbách, obetách i daroch. Ďakujeme za tombolu z 8. ročníka Memoriálu Jozefa Krišandu vo výške 427,- eur. Za vyzbierané peniaze bude postavená práčovňa a pec z tehál pre chudobnú rodinu.

Ak by sa v niektorej farnosti v budúcnosti konala podobná akcia na podporu misií v Bolívii, prosím dajte mi vedieť. Pošlite mi krátky článok a fotografie, ktoré budú rozdelené medzi Vaše nadšenie pre šírenie Božieho kráľovstva na misiách. Rovnako ak by ste chceli zanechať nejaký odkaz, či článok, môžete tak urobiť na adrese: jpiatak@gmail.com. Ďakujem!

Ján Piatak, misionár

Foto: Peter Hvizdoš

Foto: Peter Hvizdoš

Foto: Peter Hvizdoš

PÁN BOH ODPLAŤ!

Život na misiách je vo veľkej miere spojený s odkázaním na dobrodinco. Denne zažívam veľkú posilu Vašich modlitieb. Môžem povedať, že je to mimoriadny čas milostí. Veľakrát sa hýbu veci, na ktoré by som sám určite nemal síl.

Ďakujem Bohu i Vám, že môžem denne spoznávať spoločenstvo živej Cirkvi. Ďakujem, že naše vzťahy prechádzajú cez ruky Pána, On ich požehnáva a dáva to najlepšie.

Rovnako Vám ďakujem aj za finančné príspevky. Vďaka Vašej pomoci sa malá misia zo Slovenska mení na väčšiu. Zem v Bolívii je viac obrábaná a Božie slovo môže byť viac zasievané. Aj ja myslím na Vás v modlitbách, obetách utrpeniach a pri svätých omšiach. **Pán Boh odpláť!**

Milodary na misie od 23.10.2015 do 10.3.2016:

Brezovica 50,- €.
Bystrany 140,- €
Príspevok z jasličkovej akadémie,
farnosť Bystrany (Bystrany,
Olcava, Hincovce, Trstány) 700,- €.
Dolný Kubín 120,- €.
Hnilčík 110,- €.
Hrabušice 80,- €.
Hrboltová 330,- €.
Kežmarok 111,- €.
Matejovce pri Poprade 200,- €.
Mníšek nad Popradom 100,- €.
Olcava 807,- €.
Oravská Polhora 1340,- €.
Spišská Belá 43,- €.
Spišská Nová Ves 120,- €.
Stará Lesná 200,- €.
Štrba 80,- €.
Veľká Lomnica 637,- €.

A ďalší, ktorí si nepriali
byť uvedení a menovaní.

Spolu 5168,- €.

Výdaje: 3697,- €.

Výdaje boli v oblastiach:

- Potraviny, peniaze, nábytok a veci pre chudobných a chorých
- Veci pre kaplnku: Boží hrob a drevený kríž
- Náradie, materiál a zariadenie do pastoračného centra
- Kancelárske potreby
- Veci pre miništrantov a mladých z komunít na voľný čas
- Údržba a oprava auta, s ktorým jazdím do komunít

Ďakujem aj môjmu otcovi biskupovi v Bolívii Mons. Antoniovovi Bonifaciovovi Reimannovi, že podporil misiu sumou 1232,- €. Peniaze poskytol na opravu auta a nákup Biblií.

MISIJNÝ OTČE NÁŠ

15

Dobré ráno Otec!
Ďakujem, že si ma povolal do ďalšieho dňa.
Chcem vstúpiť do tvojej vinice už ráno
a počúvať pozorne tvoj hlas.
Ty mi zjavuj, do čoho sa mám dnes pustiť.
Ty vieš najlepšie, či je čas orať, hnojiť,
sadiť alebo polievať.
Nezáleží či budem robiť veľké alebo malé veci.
Chcem plniť tvoju vôľu.
Daj, aby som dnes mal čo jesť,
ale aby som sa vedel aj podeliť.
Ukáž mi konkrétne, komu mám pomôcť.
Požehnaj všetkých dobrodincov za ich štedrosť
a daj im viac, ako dali.
Odpusť, že som veľa krát odišiel
z tvojho domu a blúdil.
Prosím, nenechaj ma padnúť do pokušení,
ktoré ma dnes čakajú.
Daj aby som ťa večer mohol znova chváliť
za deň prežitý s tebou. Amen.

Krížová cesta

Formácia katechétov

FOTOGALÉRIA

Pôstne dielne

Miništrantský výlet

Výroba svietnikov

Koncert vážnej hudby

Kobylka

Nástrahy divočiny

Milí priatelia! Ak by ste vnímali, že chcete podporiť misijnú činnosť, pastoráciu alebo chudobných vo farnosti Concepción, môžete tak urobiť prostredníctvom bankového účtu: IBAN SK080900000000522512863 (Ján Piatak). Ďakujeme!